

PRILOGA 3: Metodologija obveščanja in poročanja o varnostnem poslovanju pravosodnega organa

V pravosodnem organu je pomembno vzpostaviti varnostno upravljanje (t.i. varnostni menedžment), katerega pomemben del je tudi spremljanje, evidentiranje in obravnavanje varnostnih dogodkov ter obveščanje in poročanje o varnostnih dogodkih. Le tako je mogoče zagotoviti strokovno ocenjevanje ogroženosti in upravljanje s tveganji, sorazmerno načrtovanje varovanja ter vzpostavitev in spremljanje izvajanja varnostnih ukrepov.

Za vprašanja, komentarje, strokovno pomoč in podrobnejšo razlago ter druge zadeve v povezavi z varnostjo sodišč je pristojno Ministrstvo za pravosodje (Služba za varnost in varnostno načrtovanje; gp.mp@gov.si).

Na sodišču se vzpostavi sistem spremljanja varnostnih dogodkov, ki vključuje:

- I. Obveščanje in poročanje o varnostnih dogodkih ter njihova obravnava
- II. Vodenje pregleda varnostnih dogodkov pravosodnega organa
- III. Letno poročanje o varnostnem poslovanju pravosodnega organa

I. Obveščanje in poročanje o varnostnih dogodkih

Obveščanje in poročanje pomeni ustno obveščanje in pisno poročanje (najkasneje v 3 dneh) vodstvu sodišča o varnostnem dogodku s strani zaposlenih (tudi s strani pogodbenega varnostnega osebja, vročevalcev, in izvršiteljev) in ustno obveščanje in pisno poročanje o varnostnem dogodku drugi odgovorni osebi, policiji in drugim varnostnim organom ter Ministrstvu za pravosodje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo).

VARNOSTNI DOGODEK je vsak dogodek, ob katerem bi lahko bilo ogroženo življenje ali osebna varnost ljudi, varnost premoženja ali če gre za prekršek ali kaznivo dejanje ali drugo dejanje, ki krši pravila zagotavljanja varnosti.

1. Vzpostavi se sistem takojšnjega obveščanja, da zaposleni (funkcionar, sodno osebje, varnostno osebje, izvršitelj, izvedenec, drugo pogodbeno osebje) takoj ustno obvešča vodstvo sodišča (predsednik ali direktor sodišča, generalni sekretar Vrhovnega sodišča RS,) o vsakem primeru motenja poslovanja sodišča, o varnostnih dogodkih in varnostnih grožnjah, ki vplivajo ali bi lahko vplivali na njegovo varnost, ter navedejo razloge in okoliščine ogroženosti.

2. Vodstvo sodišča o ogrožanju obvešča ministrstvo v primeru:

- ogrožanja življenja in varnosti zaposlenih, strank in drugih udeležencev postopka ter obiskovalcev;
- neposrednih ali posrednih groženj zoper življenje in telo ter nasilja (psihično in fizično) s strani strank, tretjih oseb in drugih zaposlenih na delovnem mestu ali izven;
- najave postavitve eksplozivnega telesa;
- najdene sumljive ali nevarne poštne pošiljke in predmeti;
- suma storitve kaznivnega dejanja na škodo varovanega objekta oziroma zaposlenih v varovanem objektu ter poškodovanja zgradbe in vozil;
- protestov in demonstracij pred varovanimi objekti ter drugih vrst protestov naperjenih proti sodišču;

- hujših oziroma večjih posledic nastalih zaradi vojnega ali izrednega stanja, naravne ali druge nesreče, kot jih določa zakon, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ali drugega izrednega dogodka in
- obravnave primerov, ki po svoji naravi ali zaradi reakcij posameznikov oziroma javnosti predstavljajo visoko stopnjo tveganja in so potrebni dodatni varnostni ukrepi oziroma sodelovanje pristojnih varnostnih organov (npr. hujše oblike kaznivih dejanj, javno odmevni primeri obravnav, idr.).

3. Obveščanje v primeru neposredne življenjske ogroženosti- zaposleni takoj obvesti varnostno osebo sodišča (če ta opravlja naloge v varovanem objektu), nato pa drug pristojni varnostni organ (praviloma Policijo na številko 113, oziroma reševalno službo ali gasilce na številko 112)

4. Obveščanje Policije v drugih primerih – poleg primerov neposredne življenjske ogroženosti se Policijo obvešča o dogodkih, ki imajo znake prekrška ali kaznivega dejanja in v vseh drugih primerih, ki so v pristojnosti Policije v skladu s predpisi, ki urejajo njeno delo. **Obveščanje praviloma opravi predsednik sodišča oziroma oseba, odgovorna za varnost, ki policijo obvesti na številko 113.** Potrebna dokumentacija, ki ne terja takojšnjega odziva policije pa se v obliki pisnega obvestila o varnostnem dogodku s kratko obrazložitvijo vseh dejstev in okoliščin pošlje **na e-naslov pristojne Policijske uprave** (ali po redni pošti).

Obveščanje Policije ima več funkcij:

- nudenje pomoči žrtvi;
- pridobitev povratne informacije od Policije o nevarnosti, ki grozi oškodovancu (kakšna je verjetnost tveganja, da oseba uresniči dejanje s katerim grozi – predvsem primeri groženj);
- prijave v nadaljnji postopek (sum prekrška ali KD);
- obveščanje za namen izvajanja preventivnih aktivnosti Policije na področju zagotavljanja varnosti ljudi in premoženja, javnega reda in miru ter javne varnosti v povezavi z varnostjo sodišč (obhodi, navzočnost na določenem kraju, izvajanje intervencije, nudenje asistence, idr.).

S Policijo komuniciramo tudi **v postopku ocenjevanja ogroženosti, ko pridobivamo podatke o varnostnih dogodkih, prekrških, kaznivih dejanjih in drugih informacijah**, ki bi lahko vplivale na varnost sodišča.

5. Predlog generalnemu direktorju policije zaradi odločitve o varovanju pravosodnega funkcionarja - v primeru resne ogroženosti življenja ali osebne varnosti sodnika, predsednik sodišča takoj poda predlog generalnemu direktorju policije zaradi odločitve o varovanju po določbah predpisov, ki urejajo varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, ki jih varuje policija. Predsednik sodišča posreduje pisni predlog s temeljito obrazložitvijo vseh dejstev in okoliščin na Generalno policijsko upravo (na e-naslov ali po redni pošti), v primeru neposredne življenjske ogroženosti in potrebe po uvedbi takojšnjih ukrepov varovanja pa se obvesti Policijo tudi na številko 113.

Obvešča se ustno po telefonu, (če sistem omogoča lahko tudi s pomočjo kratkih mobilnih sporočil ipd.), naknadno pa se najkasneje v roku 3 dni po dogodku posreduje pisno poročilo. Pisno poročanje se praviloma opravlja brez nepotrebnega odlašanja z uporabo razpoložljivih komunikacijskih sredstev (praviloma elektronska pošta, lahko tudi redna pošta ipd.), razen v primerih, ko gre za ogrožanja, nesreče ali kazniva dejanja s hujšimi posledicami za življenje ali premoženje, ko je potrebno takojšnje obveščanje.

Izrednega pomena za vzpostavljanje dobre organizacijske klime in dviga varnostne kulture je tudi vzpostavitev ustrezne dvosmerne interne komunikacije in obveščanje zaposlenih o varnostnih dogodkih v drugih pravosodnih organih ter o dajanju povratnih informacij zaposlenim tako s strani vodstva organa, ministrstva kot tudi s strani policije (primeri groženj, nasilja, idr.).

PRAVILA OBVEŠČANJA OB ZAZNAVI VARNOSTNEGA DOGODKA:

1. Zaznaš varnostni dogodek ali grožnjo.
2. Ob neposredni nevarnosti obvestiš varnostno osebje (npr. panik stikalo) in pokličeš 113 ali 112.
3. Takoj obvestiš vodstvo sodišča.
4. Po potrebi se neposredno po dogodku obvesti ministrstvo.
5. Dogodek se naknadno pisno evidentira in o njem poroča, praviloma najkasneje v treh dneh.

PREGLEDNICA OBVEŠČANJA GLEDE NA VARNOSTNI DOGODEK:

Situacija	Kdo obvešča	Koga obvestiti	Način obveščanja	Rok
Vsak varnostni dogodek, grožnja ali motenje poslovanja sodišča	zaposleni	Predsednika sodišča, direktorja sodišča oziroma drugo vodstvo organa	Takoj ustno (osebno ali po telefonu)	Takoj
Neposredna življenjska ogroženost zaposlenega, stranke ali obiskovalca	zaposleni	Varnostno osebje	Takoj ustno	Takoj
Neposredna življenjska ogroženost, nasilje, napad, resna grožnja	zaposleni	Varnostno osebje in Policijo (113) oziroma gasilci/reševalci (112)	Telefonski klic	Takoj
Dogodek z znaki prekrška ali kaznivega dejanja	Predsednik sodišča oziroma odgovorna oseba za varnost	Policijo-113	Telefonski klic na 113	Brez odlašanja
Dogodek, ki ne zahteva nujne policijske intervencije	Predsednik sodišča oziroma odgovorna oseba za varnost	Policijska uprava	Pisno obvestilo po e-pošti ali pošti	Čim prej
Grožnje, nasilje, sum KD, najava bombe, sumljiva pošta, protesti, večje nesreče, odmevni primeri	Vodstvo sodišča	obvesti Ministrstvo za pravosodje	Ustno in naknadno pisno	Takoj

Situacija	Kdo obvešča	Koga obvestiti	Način obveščanja	Rok
Resna ogroženost sodnika oziroma pravosodnega funkcionarja	Vodstvo sodišča	Generalni direktor policije	Pisni predlog z obrazložitvijo	Takoj po ugotovitvi ogroženosti
Neposredna ogroženost sodnika, ko so potrebni takojšnji ukrepi	Vodstvo sodišča	Policija (113)	Telefonski klic	Takoj
Vsi varnostni dogodki	Vodstvo sodišča	Ministrstvo, Policija (po potrebi)	Pisno poročilo	Najkasneje v 3 dneh

Vloga ministrstva na področju varnostnega poslovanja sodišč

Ministrstvo v okviru svojih pooblastil in pristojnosti na področju pravosodne uprave med drugim zagotavlja splošne pogoje za uspešno izvajanje sodne oblasti, zlasti pripravlja zakone in druge predpise s področja organizacije in poslovanja sodišč, spremlja področje varnosti in skrbi za sistem upravljanja z varnostjo na sodiščih, koordinira izvajanje varnostnih ukrepov in enotnih varnostnih standardov, strokovno svetuje, nudi pomoč in pripravlja priporočila, pregleduje in potrjuje ocene ogroženosti sodišč, izvaja strokovno usposabljanje s področja zagotavljanja varnosti, usklajuje načrte potreb s področja varnosti ter pripravlja varnostna mnenja, koordinira aktivnosti in neposredno sodeluje z nosilci varnostnih nalog (policija, varnostne in obveščevalne službe, varnostno osebje, idr.) ter zagotavlja druge kadrovske, materialne, tehnične in prostorske za uspešno izvajanje sodne oblasti.

Ministrstvo vodi enoten pregled obvestil o varnostnih dogodkih in najmanj enkrat letno, po potrebi pa tudi pogostejše z njim seznanjeni sodišča oziroma ga sprotno objavlja na oglasni deski (intranetu) sodišča, da se lahko seznanijo vsi zaposleni.

Obveščanje medijev o varnostnih dogodkih

Sodišča obveščajo javnost in medije o zagotavljanju varnosti z razpoložljivimi komunikacijskimi orodji in načini komuniciranja z namenom zasledovanja enotnega cilja – varovanja in spoštovanja integritete sodne veje oblasti, skrbi za red in dostojanstvo sodišča, interesov sodnega postopka z namenom nemotenega izvajanja sodne oblasti. Pri obveščanju medijev o varnostnih dogodkih je potrebno izhajati iz načela sodelovanja in enotnosti pravosodnih organov ter zavedanja o pomenu sooblikovanja javnega mnenja in posredovanja vrednot in norm, pri tem pa upoštevajo vpliv medijev na javno mnenje. Pri oblikovanju informacij je potrebno upoštevati razmerje med pravico javnosti do obveščenosti in varovanju določenih podatkov.

V primeru, da je v določen varnostni dogodek udeleženih več različnih pravosodnih in drugih organov (sodišče, tožilstvo, pravosodni policisti, policija, ministrstvo, idr.) je potrebno uskladiti odgovore, če je le mogoče pa pripraviti enoten odgovor, katerega vsebino uskladijo vsi sodelujoči. Pomembno je usklajeno nastopanje v javnosti ter posredovanje ustreznih informacij z namenom obveščanja javnosti ob upoštevanju enotnega cilja.

II. Sprotno vodenje pregleda varnostnih dogodkov

Sodišča vzpostavijo sprotno vodenje pregleda varnostnih dogodkov.

Vodstvo sodišča zagotovi redno spremljanje in analiziranje podatkov iz pregleda varnostnih dogodkov (samo ali s pomočjo varnostnikov varnostne družbe) ter jih upošteva pri ocenjevanju ogroženosti ter načrtovanju in organiziranju varovanja sodišča.

Kraj varnostnega dogodka	Datum varnostnega dogodka	Obveščanje Policije (DA, NE)	Oblika ogrožanja in opis konkretnih posledic	Izvedeni ukrepi	Povratna informacija

III. Letno poročanje o varnostnem poslovanju pravosodnega organa

Vodstvo izdela letno poročilo o varnostnem poslovanju sodišča, ki vsebuje vse podatke o njegovem varnostnem poslovanju, motenju poslovanja, varnostnih grožnjah in drugih izrednih varnostnih dogodkih, ki vplivajo na oceno stopnje tveganja

pravosodnega organa.

Vodstvo izdela letno poročilo o varnostnem poslovanju sodišča, ki vsebuje vse podatke o njegovem varnostnem poslovanju, motenju poslovanja, varnostnih grožnjah in drugih izrednih varnostnih dogodkih, ki vplivajo na oceno ogroženosti sodišča. Pravosodni organi, ki delujejo na istem sedežu in pripravljajo enotno oceno tveganja, lahko pripravijo tudi enotno letno poročilo o varnostnem poslovanju, pri izdelavi pa sodelujejo vsi sodelujoči.

Okvirna vsebina letnega poročila je v nadaljevanju:

UVOD

Opišite organiziranost sodišča z navedbo zunanjih oddelkov (sedež in ime). Za vsakega od njih navedite:

- okvirno število zaposlenih (sodnikov in sodnega osebja),
- povprečno dnevno število strank in obiskovalcev
- naziv izvajalca nalog varovanja z osnovnimi podatki o oblikah varovanja, za katere ste se dogovorili, in
- datum izdelave oziroma revizije ocene ogroženosti.

OBLIKE VAROVANJA IN SODELOVANJE Z NOSILCI VARNOSTNIH NALOG

Navedite oblike in vrste ukrepov varovanja v vašem organu s kratkim opisom, s poudarkom na problematiki s katero se srečujete pri posamezni obliki varovanja ter navedbo učinkovitosti oziroma ustreznosti uporabljenih ukrepov, ki se izvajajo:

- **operativno varovanje**- navede se dokumente varovanja, priročnike, navodila, ki urejajo postopek hranjenja ključev, postopek s strankami, pravila zaklepanja vrat, postopke v primeru nasilja strank, postopke ob požaru, požarni red, hišni red in druge dokumente, ki urejajo varnostne postopke v primeru različnih življenjskih situacij;

- **fizično varovanje**– opišite način fizičnega varovanja –navedite število ur varovanja z varnostnikom, njihovo število, oddaljen nadzor nad sistemi tehničnega varovanja s strani Varnostno nadzornega centra družbe za zasebno varovanje, dogovorjeno izvajanje obhodov ter intervencije s strani varnostnikov, idr.;
- **tehnično varovanje**– opišite sisteme, ki so v uporabi (npr. pristopna kontrola, videonadzor, protivlomni alarmi, mehansko varovanje (varnostna vrata, ključavnice, rešetke na oknih), požarno varovanje, idr.), RTG naprava za pregled prtljage, idr.);
- **varovanje podatkov**– postopki, kadrovske in materialni pogoji varovanja tajnih, občutljivih osebnih in drugih varovanih podatkov);
- **sodelovanje z nosilci varnostnih nalog** (policisti, pravosodnimi policisti, inšpekcijske službe, varnostna služba, idr.).

Pri vsaki obliki varovanja na kratko opišite problematiko posameznih oblik in vrst varovanja, ki se izvaja, učinkovitost sistemov tehničnega varovanja, ki je v uporabi, njihovo okvirno starost, morebitna pogostost nedelovanja (namerna ali nenamerna) ter pogostost popravil oziroma vzdrževanja.

Opišite način sodelovanja s policijo, varnostnimi družbami, pravosodnimi policisti, inšpekcijskimi službami in drugimi institucionalnimi nosilci varnostnih nalog na področju varnosti sodišča (skupni sestanki, sosveti, izmenjava mnenj v konkretnih zadevah, pridobivanje podatkov za ocenjevanje ogroženosti, obravnavanje varnostnih dogodkov).

PODATKI O VARNOSTNIH DOGODKIH IN MOTENJU POSLOVANJA

Vsebinsko opišite izstopajoče varnostne dogodke in primere, ki so pomenili ali bi lahko pomenili tveganje oziroma ogrožanje dela sodnikov, sodnega osebja ter strank in obiskovalcev, podatkov in premoženja pravosodnega organa.

Primer varnostnega dogodka na kratko opišite, navedite kdaj se je pripetil in kje ter navedite izvedene ukrepe, ki so bili uporabljeni z namenom zmanjšanja oziroma odprave posledic.

ZAKLJUČNE UGOTOVITVE S PREDLOGI VARNOSTNIH REŠITEV

Vsebuje zaključne ugotovitve s kratkim povzetkom ocene ogroženosti sodišča, navedbo ostale varnostne problematike in varnostnih tveganj, ki jih niste navedli v prejšnjih poglavjih (problematika parkirišč in voznega parka, ki vpliva na varnost zaposlenih; varnostno upravljanje v primeru naravnih in drugih nesreč, požarov in poplav ter drugih hujših varnostnih pojavih - epidemije, idr.), način seznanitve funkcionarjev in osebja z zadevami s področja varnosti, izvedena usposabljanja s področja zagotavljanja varnosti (seznanitve s hišnim redom, usposabljanja s področja požarnega varovanja, evakuacije, varnosti in zdravja pri delu, s področja tajnih podatkov, idr.).

Navedite vaše predloge glede konkretnih varnostnih rešitev in predlogov tehničnega in fizičnega varovanja, kakor tudi predloge za katere menite, da jih je mogoče in smiselno realizirati v obliki sistemskih ureditev varnostne zasnove sodišč v naslednjem obdobju.

Številčni pregled varnostnih dogodkov	NAZIV OKROŽNEGA SODIŠČA OZIROMA ZUNANJEGA ODDELKA	NAZIV OKROŽNEGA SODIŠČA OZIROMA ZUNANJEGA ODDELKA	NAZIV OKROŽNEGA SODIŠČA OZIROMA ZUNANJEGA ODDELKA	NAZIV OKROŽNEGA SODIŠČA OZIROMA ZUNANJEGA ODDELKA	SKUPNO ZA PRAVOSODNI ORGAN

[illegible]

	varovanj (klic na pomoč, sprožitev alarma, dodatna varovanja obravnav idr.)					
6.	Ukrepi varnostnikov - število najdenih nevarnih in prepovedanih predmetov (orožje, noži, izvijači, škarje, plinski razpršilci, idr). Ne štejejo se primeri PUO oziroma, ko je oseba sama izročila orožje za katerega ima ustrezna dovoljenja.					
7.	Ukrepi varnostnikov - število zadržanj osebe do prihoda policije, uporab sredstev za vklepanje in vezanje, uporab fizične sile, plinskega razpršilca oziroma uporabe orožja					